

Plan Daltoński narzędziem realizacji praw Dziecka

XIII Międzynarodowa Daltońska Konferencja
Naukowo-Implementacyjna

22 – 23 LISTOPADA 2024

www.dalton.org.pl

Wprowadzenie w tematykę konferencji

Dziecko jest cudzoziemcem, nie rozumie języka, nie zna kierunku ulic, nie zna praw i zwyczajów. Niekiedy samo rozejrzeć się woli, gdy trudno prosi o wskazówkę i radę. Potrzebny przewodnik, który grzecznie odpowie na pytanie.

Janusz Korczak, Prawo dziecka do szacunku, wyd.1928.

Prawo do nauki jest jednym z zapisów zawartych w Konwencji o prawach dziecka:

Każde dziecko ma prawo do edukacji. Edukacja podstawowa powinna być bezpłatna, a średnia i wyższa dostępna dla każdego dziecka. Dzieci należy zachęcać do ukończenia szkoły na najwyższym możliwym poziomie. Szkoły powinny uwzględniać wszystkie prawa dzieci i w żadnym przypadku nie stosować przemocy.

/Artykuł 28, ust.1,p.1,2,3,4,5, ust.2, ust.3 Konwencji o prawach dziecka/

O prawie do nauki wysokiej jakości mówi również czwarty cel Zrównoważonego Rozwoju:

Zapewnić wszystkim edukację wysokiej jakości oraz promować uczenie się przez całe życie.

/Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 zawierająca cele zrównoważonego rozwoju przyjęta przez wszystkie państwa członkowskie ONZ Rezolucją Zgromadzenia Ogólnego 25 września 2015 r./

Dlatego obowiązkiem wszystkich dorosłych jest troska o edukację dzieci od samego początku. Bo przecież przyszłością każdego społeczeństwa są jego najmłodszy obywatele, zatem nie tylko dostęp do edukacji dla dzieci jest rzeczą priorytetową, ale także powinniśmy dbać o to, aby dzieci miały dostęp do możliwie najwyższej jakości edukacji. Od dekad nauczyciele, pedagodzy, ale także rodzice poszukują najlepszych sposobów na kształcenie swoich dzieci. I pomimo, iż niektóre z metod, a także koncepcji znamy od dziesięcioleci, jako już sprawdzone formy

edukacji, wciąż w naszym kraju dominuje tradycyjny model szkoły pruskiej oraz podające metody nauczania. Dlatego mówi się o polskiej szkole, że jest nieatrakcyjna, nieefektywna, jak również nie odpowiada potrzebom współczesnej rzeczywistości. Edukacja alternatywna nadal nie ma siły przebicia w szkole publicznej, głównie ze względu na systemowe ograniczenia. Alternatywne koncepcje czasami pojawiają się, ale rzadko są wykorzystywane jako całościowe działanie w danej szkole czy przedszkolu. Najczęściej są to elementy, które nierealizowane systematycznie, nie powodują oczekiwanych rezultatów. Podobnie też dzieje się z wdrażaniem w placówkach edukacyjnych Planu Daltońskiego. Polskie Stowarzyszenie Dalton już od 2011 roku propaguje w naszym kraju tę ponadczasową ideę edukacyjną Helen Parkhurst, która jako jedna z wielu koncepcji alternatywnych jest spełnieniem warunku edukacji wysokiej jakości, przyjaznej dla dziecka i dostosowanej do jego indywidualnych potrzeb. Już od ponad stu lat koncepcja Helen Parkhurst stawia czoła nowym wyzwaniom, jakie niesie czas. Plan Daltoński dzięki swoim nieprzemijającym wartościom, ale także elastyczności i atrakcyjności, stanowi wciąż aktualne i efektywne wsparcie merytoryczne i metodyczne nauczycieli innowatorów i kreatorów.

Aby popularyzować, przybliżyć koncepcję, jak również pokazywać dobre praktyki w tym zakresie Polskie Stowarzyszenie Dalton organizuje różnorodne formy szkoleniowo-informacyjne. Tradycją stały się już nasze coroczne, międzynarodowe konferencje daltońskie, podczas których staramy się zwracać uwagę na różne ważne aspekty związane z edukacją w kontekście Planu Daltońskiego. Staramy się także łączyć naukę z praktyką – współpracując ze znakomitymi ośrodkami akademickimi oraz szkołami daltońskimi w kraju i za granicą.

XII Międzynarodowa Daltońska Konferencja Naukowo-Implementacyjna 2024 będzie odbywać się pod hasłem: „Plan Daltoński narzędziem realizacji praw Dziecka”.

Katarzyna Dryjas

Prezes Polskiego Stowarzyszenia Dalton

Szanowni Państwo,

Z wielką przyjemnością witam wszystkich uczestników konferencji poświęconej tematyce Planu Daltońskiego oraz jego znaczenia, wartości oraz wpływu na realizację praw dzieci. Dzisiejsze spotkanie jest doskonałą okazją do wymiany doświadczeń, refleksji oraz poszukiwania innowacyjnych rozwiązań w edukacji, które będą sprzyjać wszechstronnemu rozwojowi młodego pokolenia.

Plan Daltoński, rozwinięty na początku XX wieku przez amerykańską pedagog Helen Parkhurst, stanowi jeden z kluczowych modeli edukacyjnych, który skupia się na indywidualizacji procesu nauczania i wychowania oraz aktywnym udziale uczniów w swoim rozwoju. Jego założenia opierają się na trzech głównych podstawach: autonomii ucznia, odpowiedzialności oraz współpracy. W kontekście praw dzieci, jakie są zagwarantowane przez Konwencję o Prawach Dziecka, Plan Daltoński staje się nie tylko metodą nauczania, ale i sposobem zapewnienia dzieciom przestrzeni, w której mogą się rozwijać jako pełnoprawni uczestnicy procesu edukacyjnego. Co więcej, jako pełnoprawni obywatele.

W czasie mojego krótkiego wprowadzenia pragnę zwrócić uwagę na to, w jaki sposób Plan Daltoński realizuje kluczowe zapisy Konwencji o Prawach Dziecka.

Prawo do nauki, prawo do bycia wysłuchanym oraz prawo do udziału w podejmowaniu decyzji dotyczących życia dziecka to zasady, które są głęboko zakorzenione w koncepcji Planu Daltońskiego. Dzieci, które uczestniczą w tym modelu edukacyjnym, mają możliwość wyrażania swoich potrzeb, oczekiwań oraz aspiracji, co wzmacnia ich poczucie sensu, godności oraz wartości.

Kolejnym ważnym aspektem jest promowanie świadomego i aktywnego współuczestnictwa uczniów. Plan Daltoński zachęca dzieci do współdziałania, pracy w różnorodnych grupach, podejmowania decyzji i negocjowania znaczeń, co sprzyja rozwijaniu umiejętności społecznych, a także przygotowuje do życia w zróżnicowanej, wielokulturowej społeczności. Uczenie się poprzez współpracę, wzajemne wsparcie, uważność i wrażliwość na siebie nawzajem oraz wymianę doświadczeń staje się fundamentem dla rozwoju umiejętności niezbędnych w dorosłym życiu. Współpraca z innymi uczniami podczas planowania i realizacji projektów rozwija umiejętności interpersonalne oraz wpływa na poczucie przynależności do grupy.

Nie możemy również zapominać o kwestii dostosowania edukacji do indywidualnych potrzeb każdego ucznia. Plan Daltoński wprowadza elastyczność w program nauczania, co pozwala nauczycielom na dostosowanie go do specyficznych potrzeb uczniów. Taki sposób działania nie tylko zaspokaja prawo dzieci do indywidualnego podejścia, ale również podnosi jakość samego procesu kształcenia i wychowania. Dzięki elastycznemu

systemowi nauczania, uczniowie mają możliwość rozwijania swoich pasji i zainteresowań, co sprzyja ich wszechstronnemu rozwojowi. Ponadto, integracja działań wychowawczych i opiekuńczych w Planie Daltońskim sprawia, że uczniowie czują się komfortowo i bezpiecznie w szkolnym i przedszkolnym środowisku, co jest podstawą skutecznego kształcenia i wspierania ich rozwoju osobowego. Dzięki Planowi Daltońskiemu uczniowie mogą korzystać z wysokiej jakości edukacji, która uwzględni ich potrzeby, zasoby i możliwości, co w konsekwencji przyczynia się do ich sukcesów w nauce i życiu.

W Konwencji o Prawach Dziecka podkreśla się, że każde dziecko ma prawo do wyrażania swojego zdania w sprawach, które go dotyczą. W modelu daltońskim uczniowie mają możliwość planowania własnego rozwoju edukacyjnego. Dają tym samym wyraz swoim potrzebom, zainteresowaniom i aspiracjom. Jednocześnie zaś uczą się rozpoznawania własnych granic.

Plan Daltoński wyróżnia się także podejściem, które umożliwia uczniom wybór tematyki i formy uczenia się, czasu i miejsca. Dzięki temu uczniowie mogą dostosować edukację do własnych predyspozycji, preferencji oraz stylu uczenia się, co bezpośrednio wpisuje się w ich prawo do rozwoju. Umożliwiając dzieciom decydowanie o własnym procesie edukacyjnym, wspiera się ich zaangażowanie i motywację, co wzmacnia ich rozwój osobisty i edukacyjny.

Planowanie własnego rozwoju edukacyjnego przez uczniów w koncepcji Planu Daltońskiego nie tylko zaspokaja ich prawa wynikające z Konwencji o Prawach Dziecka, ale także przyczynia się do nabywania kompetencji cechujących zaangażowanych członków społeczeństwa. Takie podejście tworzy przestrzeń do samorealizacji, współpracy oraz jednostkowego i zbiorowego rozwoju, co jest istotnym celem współczesnej edukacji.

Na zakończenie pragnę podkreślić, że Plan Daltoński, jako koncepcja edukacyjna, stwarza realną szansę na wdrażanie i respektowanie praw dzieci na każdym etapie ich rozwoju. Umożliwia dzieciom nie tylko zdobywanie wiedzy, rozwijanie kluczowych kompetencji lecz przede wszystkim kreuje warunki do stawiania się coraz bardziej świadomymi, aktywnymi i odpowiedzialnymi obywatelami. Dziś, rozmawiając o Planie Daltońskim, mamy szansę wspólnie przemyśleć, jak możemy jeszcze lepiej wspierać dzieci w ich edukacyjnej podróży, w zgodzie z ich prawami i potrzebami.

Dziękuję za uwagę i zachęcam do aktywnej dyskusji oraz dzielenia się doświadczeniami, które mogą przyczynić się do skutecznej realizacji praw dzieci w edukacji.

Anna Odrowąż-Coates

Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie

XIII Międzynarodowa Daltońska Konferencja Naukowo-Implementacyjna to wydarzenie poświęcone tematyce Planu Daltońskiego oraz jego znaczenia, wartości oraz wpływu na realizację praw dzieci. Spotkanie to jest doskonałą okazją do wymiany doświadczeń, refleksji oraz poszukiwania innowacyjnych rozwiązań w edukacji, które będą sprzyjać wszechstronnemu rozwojowi młodego pokolenia.

Plan Daltoński, rozwinięty na początku XX wieku przez amerykańską pedagog Helen Parkhurst, stanowi jeden z kluczowych modeli edukacyjnych, który skupia się na indywidualizacji procesu nauczania i wychowania oraz aktywnym udziale uczniów w swoim rozwoju. Jego założenia opierają się na trzech głównych podstawach: autonomii ucznia, odpowiedzialności oraz współpracy. W kontekście praw dzieci, jakie są zagwarantowane przez Konwencję o Prawach Dziecka, Plan Daltoński staje się nie tylko metodą nauczania, ale i sposobem zapewnienia dzieciom przestrzeni, w której mogą się rozwijać jako pełnoprawni uczestnicy procesu edukacyjnego. Co więcej, jako pełnoprawni obywatele.

Hasło Konferencji: „Plan Daltoński narzędziem realizacji praw dziecka” zwraca uwagę na to, w jaki sposób edukacja daltońska realizuje kluczowe zapisy Konwencji o Prawach Dziecka.

Prawo do nauki, prawo do bycia wysłuchanym oraz prawo do udziału w podejmowaniu decyzji dotyczących życia dziecka to zasady, które są głęboko zakorzenione w koncepcji Planu Daltońskiego. Dzieci, które uczestniczą w tym modelu edukacyjnym, mają możliwość wyrażania swoich potrzeb, oczekiwań oraz aspiracji, co wzmacnia ich poczucie sensu, godności, a także wartości.

Kolejnym ważnym aspektem jest promowanie świadomego i aktywnego współuczestnictwa uczniów. Plan Daltoński zachęca dzieci do współdziałania, pracy w różnorodnych grupach, podejmowania decyzji i negocjowania znaczeń, co sprzyja rozwijaniu umiejętności społecznych, a także przygotowuje do życia w zróżnicowanej, wielokulturowej społeczności. Uczenie się poprzez współpracę, wzajemne wsparcie, uważność i wrażliwość na siebie nawzajem oraz wymianę doświadczeń staje się fundamentem dla rozwoju umiejętności niezbędnych w dorosłym życiu. Współpraca z innymi uczniami podczas planowania i realizacji projektów rozwija umiejętności interpersonalne oraz wpływa na poczucie przynależności do grupy.

Nie możemy również zapominać o kwestii dostosowania edukacji do indywidualnych potrzeb każdego ucznia. Plan Daltoński wprowadza elastyczność w program nauczania, co pozwala nauczycielom na dostosowanie go do specyficznych potrzeb uczniów. Taki sposób działania nie tylko zaspokaja prawo dzieci do indywidualnego podejścia, ale również podnosi jakość

samego procesu kształcenia i wychowania. Dzięki elastycznemu systemowi nauczania, uczniowie mają możliwość rozwijania swoich pasji i zainteresowań, co sprzyja ich wszechstronnemu rozwojowi. Ponadto, integracja działań wychowawczych i opiekuńczych w Planie Daltońskim sprawia, że uczniowie czują się komfortowo i bezpiecznie w szkolnym i przedszkolnym środowisku, co jest podstawą skutecznego kształcenia i wspierania ich rozwoju osobowego. Dzięki Planowi Daltońskiemu uczniowie mogą korzystać z wysokiej jakości edukacji, która uwzględni ich potrzeby, zasoby i możliwości, co w konsekwencji przyczynia się do ich sukcesów w nauce i życiu.

W Konwencji o Prawach Dziecka podkreśla się, że każde dziecko ma prawo do wyrażania swojego zdania w sprawach, które go dotyczą. W modelu daltońskim uczniowie mają możliwość planowania własnego rozwoju edukacyjnego. Dają tym samym wyraz swoim potrzebom, zainteresowaniom i aspiracjom. Jednocześnie zaś uczą się rozpoznawania własnych granic.

Plan Daltoński wyróżnia się także podejściem, które umożliwia uczniom wybór tematyki i formy uczenia się, czasu i miejsca. Dzięki temu uczniowie mogą dostosować edukację do własnych predyspozycji, preferencji oraz stylu uczenia się, co bezpośrednio wpisuje się w ich prawo do rozwoju. Umożliwiając dzieciom decydowanie o własnym procesie edukacyjnym, wspiera się ich zaangażowanie i motywację, co wzmacnia ich rozwój osobisty i edukacyjny.

Planowanie własnego rozwoju edukacyjnego przez uczniów w koncepcji Planu Daltońskiego nie tylko zaspokaja ich prawa wynikające z Konwencji o Prawach Dziecka, ale także przyczynia się do nabywania kompetencji cechujących zaangażowanych członków społeczeństwa. Takie podejście tworzy przestrzeń do samorealizacji, współpracy oraz jednostkowego, jak również zbiorowego rozwoju, co jest istotnym celem współczesnej edukacji.

Należy także podkreślić, że Plan Daltoński, jako koncepcja edukacyjna, stwarza realną szansę na wdrażanie i respektowanie praw dzieci na każdym etapie ich rozwoju. Umożliwia dzieciom nie tylko zdobywanie wiedzy, rozwijanie kluczowych kompetencji lecz przede wszystkim kreuje warunki do stawiania się coraz bardziej świadomymi, aktywnymi i odpowiedzialnymi obywatelami. Dziś, rozmawiając o Planie Daltońskim, mamy szansę wspólnie przemyśleć, jak możemy jeszcze lepiej wspierać dzieci w ich edukacyjnej podróży, w zgodzie z ich prawami i potrzebami.

Renata Michalak

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

NASI PRELEGENCI

prof. dr hab. **Joanna Madalińska-Michalak**

Ceniona badaczka i profesorka nauk społecznych (edukacja, badania edukacyjne) na Wydziale Pedagogicznym Uniwersytetu Warszawskiego, gdzie pełni funkcję kierowniczkę Katedry Dydaktyki i Edukacji Nauczycieli. W 2020 roku otrzymała zaszczytny tytuł profesora zwyczajnego Uniwersytetu Warszawskiego. Jest również profesorką honorową Uniwersytetu Aarhus w Danii oraz profesorką wizytującą na Kazachskim Uniwersytecie Narodowym im. Al-Farabiego.

Prof. Madalińska-Michalak specjalizuje się w edukacji nauczycieli, przywództwie edukacyjnym, etyce zawodowej nauczycieli oraz ich rozwoju zawodowym. Jest autorką ponad 250 publikacji naukowych, a jako redaktorka kieruje serią wydawniczą Brill „Key Issues in Teacher Education” oraz zasiada w radzie redakcyjnej serii Springera „Evidence, Science and Public Good in Education”. Pełni także funkcję redaktorki naczelnej Kwartalnika Pedagogicznego. Obecnie kieruje projektem Erasmus+ „Upskilling Preservice Teachers to Support Young Children with Autism Spectrum Disorder through Digital Social Stories”, wspierającym nauczycieli w pracy z dziećmi ze spektrum autyzmu.

Jest aktywną członkinią międzynarodowych organizacji naukowych, m.in. WERA, INASED, ICET i EERA. W latach 2014-20220 była Prezeską Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego (PTP). Obecnie jest członkinią Zarządu Głównego PTP i przewodniczącą Oddziału PTP w Warszawie. 2022 roku otrzymała nagrodę Instytutu De Republica oraz medal Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego za wkład w rozwój nauk społecznych i popularyzację badań edukacyjnych w Polsce i za granicą.

Dobrostan w szkole: Jak wspierać dzieci w trudnych czasach?

W wystąpieniu „Dobrostan w szkole: Jak wspierać dzieci w trudnych czasach?” podejmowany będzie problem dobrostanu uczniów w kontekście edukacyjnym. Zdefiniowane zostaną kluczowe role jakie odgrywają nauczyciele, dyrektorzy oraz sami uczniowie w tworzeniu zdrowego środowiska szkolnego. Pojęcie dobrostanu zostanie omówione w jego różnych aspektach, obejmujących sfery emocjonalną, społeczną i psychiczną oraz jego znaczenie dla sukcesu ucznia. Analiza wyników badań dotyczących dobrostanu uczniów wskazuje na konieczność zbadania czynników wpływających na ich samopoczucie, takich jak relacje rówieśnicze, wsparcie ze strony nauczycieli oraz dostęp do wsparcia psychologicznego i zdrowotnego. Ponadto zaprezentowane zostaną strategie, jakie szkoły mogą wdrożyć w celu promowania dobrostanu uczniów, w tym rozwój kompetencji społeczno-emocjonalnych nauczycieli, tworzenie programów wsparcia oraz interwencji kryzysowych, a także rola dyrektora w budowaniu kultury wsparcia. Szczególna uwaga zostanie poświęcona potrzebom dzieci z doświadczeniem migracyjnym, które stają przed dodatkowymi wyzwaniami.

22.11.2024

13:15 – 13:40

prof. dr hab. **Anna Odrowąż-Coates**

Profesor wizytująca w Thomas Bata University UTB, Zlin, Czechy (2023), University of Durres, Albania (2024).

Z wykształcenia socjolog (UG 2002), doktor nauk politycznych (UG 2005), z habilitacją w dyscyplinie pedagogika (APS 2016). Profesura w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie pedagogika (RDN 2023). Od 2018 roku Kieruje Katedrą UNESCO im. Janusza Korczaka. W kadencji 2020–2024 pełniła funkcję Senatora, Pełnomocnika Rektora ds. kontaktów międzynarodowych i Prorektora ds. Rozwoju. Wcześniej, Rzecznik Dyscyplinarna Uczelni. Od 2024 roku kieruje Szkołą Doktorską APS.

Jest ekspertką międzyrządowego biura MOST *Management of Social Transformations* w UNESCO HQ, Paryż 2024. Jest Przewodniczącą IKA International Korczak Association. Przewodniczącą Zarządu Sieci Badawczej Socjologów Edukacji Europejskiego Stowarzyszenia Socjologii, a także Zastępczynią Przewodniczącego Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego. Zasiada w Zarządzie Komitetu Badawczego „Language and Society” Międzynarodowego Stowarzyszenia Socjologicznego RC 25 ISA. Jest redaktorem czasopisma „Society Register” (UAM), „Pedagogika Społeczna NOVA” (UAM) i redaktor naczelną „Language, Discourse and Society” (ISA). Bada zagadnienia z obszaru nauk społecznych dotyczących nierówności, inkluzji, praw człowieka, praw dziecka.

Ostatnie zakończone już projekty badawcze:

Jako Lider konsorcjum międzynarodowego

- End of Disaster: Undoing Crisis. Active Tutors Open to Reflective Education (EDUCATORE), EU funded project for the wellbeing of teachers, students, professionals supporting children 2022-2024, in cooperation with University of Oradea (Romania), UGent (Belgium) and Zagreb University (Croatia).

Jako Lider zespołu w APS

- EMPATHY: Challenging discourse about Islam and Muslims in Poland, EU funded project: 101049389 CERV-2021-EQUAL (Horyzont 2022-2023)
- Removal of barriers to social inclusion and social participation for children and young adults with intellectual and developmental disabilities SIIDD – Cooperation for innovation and the exchange of good practices KA203 – Strategic Partnerships for higher education – Erasmus+ 2019-1-SE01-KA203-060425, 2019-2023.

„ Społeczna odpowiedzialność uczelni w drodze do realizacji praw dziecka” z okazji 35-lecia Konwencji o Prawach Dziecka i 20-lecia Katedry UNESCO im. Janusza Korczaka

Realizacja praw dziecka w dużej mierze zależy od świadomości społecznej i od działań upowszechniających i edukacyjnych na uczelniach wyższych. Pełna realizacja praw dziecka wymaga znaczących zmian w sposobie myślenia o odpowiedzialności społecznej i o dziecku, o dzieciństwie, w kontekście edukacyjnym, szczególnie w świetle zobowiązań wynikających z Konwencji o Prawach Dziecka. W wystąpieniu nakreślona zostanie idea społecznej odpowiedzialności uczelni w świetle upowszechniania i wdrażania praw dziecka w praktyce edukacyjnej i społecznej. Wymaga to działań transdyscyplinarnych, które pozwalają na holistyczne spojrzenie na kwestie wdrażania praw dziecka, zwłaszcza w kontekście ich ochrony i promocji w przestrzeni akademickiej. Pedagogiczny wymiar tych działań ma trzy stopnie: uczelnie uczą się od siebie nawzajem, dzielą się dobrymi praktykami, a także propagują je w szerokim kontekście społecznym, wykraczającym poza mury akademii. W tym procesie uczelnie pełnią kluczową rolę w kształtowaniu świadomości społecznej w zakresie praw dziecka. Świadomość ta ma z założenia kaskadowy efekt, docierając do innych instytucji i obszarów życia społecznego, dzięki uczestnikom procesów edukacyjnych, którzy wkraczają na rynek pracy, „wyposażeni” w wiedzę i wartości zgodne z duchem Konwencji o Prawach Dziecka.

22.11.2024

12:25 – 12:50

prof. UAM dr hab. **Renata Michalak**

Jej główne zainteresowania naukowe to: optymalizacja procesu kształcenia, dydaktyka konstruktywistyczna, alternatywne koncepcje kształcenia, strategie kształcenia aktywizującego, kompetencje poznawcze uczniów, zintegrowana edukacja, adaptacja szkolna, edukacja przyrodoznawcza, zrównoważony rozwój, outdoor education oraz kognitywistyka. Najważniejsze publikacje książkowe: Dziecko u progu edukacji przedmiotowej; Aktywizowanie ucznia w edukacji wczesnoszkolnej; (Nie)obecność outdoor education w kształceniu szkolnym (współautorka); Konteksty edukacji zintegrowanej (współautorka) Konteksty gotowości szkolnej (współautorka) Edukacja elementarna jako strategia zmian rozwojowych dziecka (współred.), Adaptacja w przebiegu życia jednostki (red.) Edukacja całościowa – wybrane konteksty (red.) Nauczycielskie filozofie nauczania przyrody (red.); Obrazy dzieciństwa i dorastania (współred.) Edukacyjne konsekwencje zmian klimatycznych i cywilizacyjnych Wielkopolski. Storyline jako strategia edukacji ekologicznej najmłodszych (współred.)

Współautorka, a także realizatorka międzynarodowych projektów: (1) TEMPUS, dotyczący edukacji przyrodoznawczej (2) SMART, dotyczący konstruowania programów kształcenia (3) TASK-FORCE, efektem którego było stworzenie grupy ekspertów do pracy z ofiarami przemocy domowej (4) NETWORK, zakończony stworzeniem sieci struktur wspierania ofiar przemocy (5) WIELKOPOLSKA SZKOŁA ĆWICZEŃ COGITO.

Współautorka i realizatorka projektu badawczo-rozwojowego: Dziecko w szkolnej rzeczywistości; realizatorka projektu ministerialnego Badanie gotowości szkolnej sześciolatków oraz projektu EFS Kampania Przeciw Ubóstwu-Najwyższy Szczębel Dobroczynności i in.

Członek: Zespołu Edukacji Elementarnej KNP PAN; Komisji Merytorycznej ds. Kolorowego Uniwersytetu przy UAM; Polskiego Stowarzyszenia Dalton; Międzynarodowej Organizacji Wczesnej Edukacji OMEP (viceprezes).

Ekspert ustawy dot. opieki nad dzieckiem do lat 3 oraz autorka rozporządzenia dot. szkoleń opiekunów dziecięcych.

Redaktor naczelna kwartalnika Inspiracje Daltońskie

Kierownik studiów podyplomowych: Edukacja Alternatywna.

Wprowadzenie w tematykę Konferencji

Hasło Konferencji: „Plan Daltoński narzędziem realizacji praw dziecka” zwraca uwagę na to, w jaki sposób edukacja daltońska realizuje kluczowe zapisy Konwencji o Prawach Dziecka.

Prawo do nauki, prawo do bycia wysłuchanym oraz prawo do udziału w podejmowaniu decyzji dotyczących życia dziecka to zasady, które są głęboko zakorzenione w koncepcji Planu Daltońskiego. Dzieci, które uczestniczą w tym modelu edukacyjnym, mają możliwość wyrażania swoich potrzeb, oczekiwań oraz aspiracji, co wzmacnia ich poczucie sensu, godności oraz wartości.

22.11.2024

12:10 – 12:25

prof. APS dr hab. **Anna Perkowska-Klejman**

Doktor nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki (Uniwersytet Warszawski, 2009), doktor habilitowany nauk społecznych w zakresie pedagogiki (Akademia Pedagogiki Specjalnej w Warszawie, 2019), profesor uczelni, kierowniczka Zakładu Pedagogiki Społecznej APS. Prowadzi badania naukowe z zakresu refleksyjności, dostrzegając w tej kategorii największy potencjał edukacyjny człowieka. Jej prace utrzymane są w nurcie ponowoczesnego myślenia o edukacji. W skład jej zainteresowań naukowych wchodzi również takie zagadnienia jak: szkoła jako instytucja edukacyjna, wychowawcza, opiekuńcza i socjalna, relacje interpersonalne w szkole, kultura szkoły, klimat szkoły, pedagog szkolny, diagnoza rozwoju szkoły; środowisko szkoły, proksemika szkoły.

Konstruktywistyczne przestrzenie edukacji

Dyskusja na temat przyszłości edukacji i środowisk uczenia się ma szeroki zasięg w środowiskach akademickich i praktycznych. Z raportu OECD (2019) wynika, że dzieci między 7 a 14 rokiem życia spędzają średnio w szkole prawie 7000 godzin. Środowisko uczenia się motywuje uczniów do zdobywania wiedzy i rozwijania umiejętności, a szkoła odpowiada za tworzenie warunków sprzyjających uczeniu się. Szkoły mają stanowić miejsca, w którym uczniowie czują się bezpiecznie, zarówno fizycznie, jak i psychicznie, a ich potrzeby akceptacji i szacunku są respektowane.

Choć konstruktywistyczne podejście do wiedzy zyskało powszechne uznanie, w praktyce szkolnej nadal dominuje tradycyjny model nauczania. Z perspektywy konstruktywizmu społecznego rola nauczycieli i uczniów ulega przemianie: nauczyciel staje się moderatorem spotkań uczniów ze światem oraz ich interpretacji. Wspiera uczniów w kwestionowaniu i rozwijaniu wiedzy, nie tylko na forum klasy, ale także w szerokiej społeczności szkolnej, obejmującej także ich rodziny. Dlatego ważne jest, by ocenić szkolne środowisko uczenia się i sprawdzić, w jakim stopniu odpowiada ono konstruktywistycznym założeniom oraz wspiera rozwój uczniów. Stworzenie narzędzi umożliwiających nauczycielom poznanie perspektywy uczniów może pomóc im przemyśleć własne założenia epistemologiczne i udoskonalić swoje praktyki dydaktyczne.

22.11.2024

12:50 – 13:15

dr **Anna Rybińska**

Doktor nauk społecznych w zakresie pedagogiki, adiunkt na Wydziale Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, absolwentka pedagogiki – specjalności: edukacja elementarna i język angielski, socjoterapia i promocja zdrowia, edukacja elementarna i terapia pedagogiczna oraz studiów podyplomowych z logopedii. Nauczycielka edukacji przedszkolnej, członkini Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego oraz grupy badawczej w Europejskim programie COST „The European Family Support Network. A bottom-up evidence-based and multidisciplinary approach”. Członkini zespołu naukowego projektu polsko-ukraińskiego „RAZEM” oraz międzynarodowego projektu „Puppet Theatre INTEGRation in school education for social inclusion of vulnerable and marginalized groups (Puppet INTEGRATE)”. Autorka i koordynatorka projektów „Przedszkolaki na uniwersytecie” oraz „Wiele kultur – wspólny świat!/ Many cultures – common world!”. Uczestniczka licznych konferencji i seminariów naukowych, a także kursów i szkoleń specjalistycznych.

„JA+TY=MY”, czyli o współpracy środowisk na rzecz ochrony praw dziecka

„Ludzie pracujący razem jako jedna grupa potrafią dokonać rzeczy, których osiągnięcie nie śniło się nikomu z osobna”

F. D. Roosevelt

Celem wystąpienia jest podjęcie refleksji nad zagadnieniem współpracy środowiska przedszkolnego/szkolnego, rodzinnego i lokalnego w kontekście działań na rzecz ochrony praw dziecka. W pierwszej kolejności przedstawione zostaną zagadnienia teoretyczne dotyczące aktów prawnych, a także pojęć i definicji istotnych z perspektywy wskazanej tematyki. Druga część prezentacji poświęcona będzie rozwiązaniom praktycznym, a także wybranym modelom współpracy, ze szczególnym uwzględnieniem autorskiego „modelu układanki” powstałego jako efekt przeprowadzonych badań, ich analiz i ewaluacji. Całość zakończona zostanie krótkimi refleksjami własnymi oraz przykładami „dobrych praktyki”.

22.11.2024

14:40 – 15:05

mgr **Marta Kwella**

Asystent w Katedrze Pedagogiki Wieków Dziecięcego Uniwersytetu Łódzkiego. Główne obszary zainteresowań to pedagogika Planu Daltońskiego, alternatywne formy nauczania, idea Porozumienia bez Przemocy oraz literatura dziecięca. Nauczycielka w Salezjańskiej Szkole Podstawowej. Miłośniczka literatury Astrid Lindgren. W wolnych chwilach najchętniej towarzyszy dzieciom w odkrywaniu świata.

Zerknęłam do biogramów w Inspiracjach i połączyłam naukowy i nie-naukowy biogram w jedno.

Dziecko oczami Helen Parkhurst. Wizja dziecka w perspektywie twórczyni Planu Daltońskiego

Celem wystąpienia będzie przedstawienie dziecka z perspektywy Helen Parkhurst. Wizji, która była unikalna i zrewolucjonizowała podejście do edukacji. Prezentacja skupi się na analizie pedagogicznych i psychologicznych podstaw tej wizji oraz jej wpływie na współczesne podejście do nauczania. Czy podejście Parkhurst może stanowić odpowiedź na wyzwania współczesnej edukacji? Zapraszam do refleksji nad przyszłością edukacji inspirowaną jej wizją

22.11.2024

17:05 – 17:30

Annes Antonius Wenke (Hans)

Absolwent studiów pedagogicznych. Wieleletni nauczyciel i dyrektor szkoły podstawowej i średniej. Pracował jako dyrektor średniej szkoły zawodowej De Oldematen te Meppel – jedynej daltońskiej szkoły średniej zawodowej na świecie. Był także przez wiele lat dyrektorem wydziału pedagogicznego. Pełnił funkcję dyrektora fundacji Dalton The Netherlands oraz dyrektora i konsultanta ośrodka doskonalenia Wenke Daltonconsultancy.

Swoje bogate doświadczenie w zakresie edukacji daltońskiej wykorzystywał także pełniąc funkcję wiceprezydenta stowarzyszenia Dutch Dalton Association oraz jako doradca fundacji Dalton International. Jest autorem wielu publikacji dotyczących Planu Daltońskiego publikowanych w różnych językach, m.in.: „Leve de school”, „Daltononderwijs, een blijvende inspiratie”, „Dalton, doe het eens anders”, „Waarum, Daarom”.

Graduate of pedagogical studies. A longtime teacher and headmaster of primary and secondary schools. He worked as the director of the De Oldematen te Meppel vocational secondary school – the only Dalton vocational secondary school in the world. For many years he was also the director of the pedagogical department. He was the director of the Dalton The Netherlands foundation and the director and consultant of the Wenke Daltonconsultancy training center.

He also used his extensive experience in the field of Dalton education as vice president of the Dutch Dalton Association and as an advisor to the Dalton International foundation. He is the author of many publications on the Dalton Plan published in various languages, including: „Leve de school”, „Daltononderwijs, een swojvende inspiratie”, „Dalton, doe het eens anders”, „Waarum, Daarom”.

Nie zapomnij o dziecku jeśli chcesz ulepszyć świat

To oznacza wiele konsekwencji w codziennej praktyce szkoły.

Korczak był pod silnym wpływem pedagogów reform. Elementy Steinera, Freineta, Montessori, Petersena i Parkhurst, zintegrował w swoim domu dla sierot.

Nawet aktualną i nowoczesną wizję Dalton w Holandii (interakcja życia grupowego) można znaleźć u Korczaka. Dzieci są odpowiedzialne za siebie nawzajem.

Współcześnie w kontekście Planu Daltońskiego w Holandii znane jest hasło Annemarie Wenke: „daj dziecku głos”

Don't forget about the child if you want to improve the world

This means a lot of consequences in daily practise of the school.

Korczak was strongly influenced by the reform pedagogues. Elements of Steiner, Freinet, Montessori, Petersen and Parkhurst, he intergrated in his house for orphans.

Even the actual and modern vision of Dalton in The Netherlands, (interaction of grouplife) you can find by Korczak. Children are responsible for eachother.

The slogan of Annemarie Wenke: "give the child a voice" is in the same corner.

22.11.2024

15:05 – 15:50

Angèle Selhorst

Jest obecnie dyrektorem szkoły Floriant, pierwszej oficjalnej szkoły Dalton-Reggio Emilia w Holandii. Zanim objęła stanowisko dyrektora, zdobyła cenne doświadczenie jako nauczycielka Dalton i koordynatorka w edukacji podstawowej. Angèle posiada tytuł magistra w zakresie przywództwa edukacyjnego i obecnie ubiega się o certyfikat trenera Dalton. Zawodowo jest pasjonatką budowania systemu edukacji, który nie tylko stawia na pierwszym miejscu osiągnięcia akademickie, ale także rozwija prężnych, zaangażowanych i empatycznych dorosłych, którzy są pewni swojej tożsamości.

Is currently the principal of Floriant, the first official Dalton-Reggio Emilia school in the Netherlands. Before taking on her role as principal, she gained valuable experience as a Dalton teacher and coordinator in elementary education. Angèle holds a Master of Arts in Educational Leadership and is currently pursuing certification as a Dalton trainer. Professionally, she is passionate about building an education system that not only prioritizes academic achievement but also develops resilient, engaged, and empathetic adults who are confident in their identities.

**Szkoła Daltońska jako miejsce
efektywnej edukacji**

**Dalton School as a place of effective
education**

22.11.2024

15:50 – 16:35

Alida Kraak

Jest pasjonatką pedagogiki, która ma silne zamiłowanie do podejścia Reggio Emilia. Jej podróż z tą metodą edukacyjną rozpoczęła się w 2008 roku, a następnie kontynuowała naukę, kończąc szkolenie w Fundacji Rozwoju Pedagogicznego Reggio Emilia w Holandii. Przez dziesięć lat Lida pracowała w żłobku Reggio Emilia De Duinstruiners.

Obecnie pracuje jako Atelieristka w szkole podstawowej Dalton Reggio Floriant. Jej celem jest stworzenie stymulującego środowiska edukacyjnego. Zachęca dzieci do odkrywania swojej ciekawości i kreatywności, kładąc nacisk na współpracę i ekspresję. Lida wierzy, że każde dziecko ma wyjątkowe talenty i stara się je odkrywać i wspierać w swojej codziennej pracy.

Is a passionate pedagogue with a strong affinity for the Reggio Emilia approach. Her journey in this educational method began in 2008, and she continued her studies by completing her training at the Foundation for Pedagogical Development Reggio Emilia Netherlands. For ten years, Lida has worked at the Reggio Emilia childcare center De Duinstruiners.

Currently, Lida is working as an Atelierista at Dalton Reggio primary school Floriant. Her goal is to create a stimulating learning environment. She encourages children to explore their curiosity and creativity, with an emphasis on collaboration and expression. Lida believes that every child has unique talents and strives to discover and support these in her daily work

Reggio Emilia w szkole daltońskiej

Reggio Emilia at the Dalton School

23.11.2024

10:00 – 13:30

Bernhard Shermaier

Pracuje jako nauczyciel daltoński od 2017 roku i intensywnie angażuje się w praktyczne zastosowanie i dalszy rozwój Planu Daltońskiego. Pełni funkcję zastępcy dyrektora szkoły i kierownika ds. IT. Łączy wiedzę pedagogiczną z wiedzą technologiczną, aby stworzyć przyszłościowe środowisko nauki cyfrowej, które wspiera i promuje podstawowe zasady Planu Daltońskiego.

Obecnie pisze pracę magisterską na temat transformacji cyfrowej w edukacji. Ta praca naukowa uzupełnia jego doświadczenie praktyczne i pozwala bezpośrednio integrować koncepcje teoretyczne w praktyce szkolnej. Celem tej pracy jest dalsze rozwijanie zasad Planu Daltońskiego w erze cyfrowej, aby zapewnić uczniom nowe możliwości niezależności i autonomicznej nauki.

I have been working as a Dalton teacher since 2017 and am intensively involved in the practical application and further development of the Dalton Plan. In my role as deputy headteacher and IT manager, I combine pedagogical expertise with technological know-how to create a forward-looking digital learning environment that supports and promotes the basic principles of the Dalton Plan.

I am currently writing my master's thesis on digital transformation in education. This academic work complements my practical experience and allows me to integrate theoretical concepts directly into school practice. The aim of this thesis is to further develop the principles of the Dalton Plan in the digital age to provide students with new opportunities for independence and autonomous learning.

Dobre praktyki szkoły daltońskiej w Austrii

Podczas warsztatu przedstawione będą spostrzeżenia na temat praktycznego wdrożenia Planu Daltońskiego w szkole, ze szczególnym uwzględnieniem możliwości rozwoju oferowanych przez transformację cyfrową. Plan Daltoński, jako podstawa naszego podejścia pedagogicznego, promuje niezależność, odpowiedzialność i współpracę między uczniami. Dzięki innowacyjnym metodom i narzędziom cyfrowym tworzymy nowoczesne środowisko edukacyjne, które wzmacnia i rozwija te zasady.

Nasi edukatorzy odgrywają centralną rolę w tym procesie, działając jako mentorzy i aktywnie kierując uczniami w ich indywidualnym rozwoju edukacyjnym. Podczas warsztatów omówimy sprawdzone strategie i innowacyjne pomysły na cyfrową implementację Planu Daltońskiego, mając na celu uczynienie edukacji zrównoważoną i elastyczną.

23.11.2024

10:00 – 13:30

Good practices of the Dalton school in Austria

In my workshop, I will provide insights into the practical implementation of the Dalton Plan at our school, with a particular focus on the development opportunities offered by digital transformation. The Dalton Plan, as the foundation of our pedagogical approach, promotes independence, responsibility and collaboration among students. Through innovative methods and digital tools, we create a modern learning environment that reinforces and develops these principles.

Our educators play a central role in this process by acting as mentors and actively guiding students in their individual learning development. In the workshop, we will discuss proven strategies and innovative ideas for the digital implementation of the Dalton Plan, with the aim of making education sustainable and flexible.

Katarzyna Małek

Konsultantka Polskiego Stowarzyszenia DALTON i nauczycielka w Przedszkolu nr 43 w Lublinie. Jest autorką inspirujących książek, takich jak „Teatrzyki. Wielka księga inspiracji. Propozycje animacji teatralnych i zabaw w oparciu o pedagogikę F. Froebela” oraz „Drzwi szeroko otwarte – Gry i zabawy outdoorowe”. Współtworzyła także program wychowania przedszkolnego „Dar zabawy”.

Ukończyła filologię polską na UMCS w Lublinie i posiada szereg podyplomowych kwalifikacji, w tym z zakresu diagnozy i terapii dysleksji rozwojowej, trudności szkolnych i wad wymowy, pedagogiki przedszkolnej oraz organizacji i zarządzania oświatą. Z ogromną pasją podchodzi do pracy z dziećmi, w twórczy sposób wspierając wszechstronny rozwój przedszkolaków. Dzieli się swoją wiedzą i doświadczeniem podczas konferencji, szkoleń, kursów oraz warsztatów.

Mam prawo do szacunku, zrozumienia, równego traktowania, aktywności i zabawy w atmosferze współpracy

„Mam prawo do...” to wyjątkowe spotkanie, które koncentruje się na promowaniu wartości, takich jak szacunek, zrozumienie i równe traktowanie. Podczas warsztatów uczestnicy będą brać udział w różnorodnych aktywnościach – ćwiczeniach zespołowych, zabawach integracyjnych i dyskusjach, które wskażą, jak w praktyce wdrażać te wartości w codziennym życiu, w środowisku przedszkolno/szkolnym. Celem warsztatu będzie budowanie świadomości praw dziecka, zdrowych relacji i pozytywnej atmosfery w grupie. Porozmawiamy o tym, jak ważne jest okazywanie szacunku i empatii w kontaktach z innymi, a także jak tworzyć przestrzeń, w której każdy czuje się akceptowany i doceniany. Warsztaty mają też na celu rozwijanie umiejętności komunikacji, współpracy i budowania relacji opartych na zrozumieniu. Poruszone zostaną również kwestie roli lidera grupy, który poprzez przykład i aktywne zaangażowanie pomaga stworzyć atmosferę otwartości i wzajemnego wsparcia.

23.11.2024

10:00 – 13:30

mgr **Agnieszka Ziembora**

Absolwentka Wydziału Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Pedagog terapeuta, absolwentka studiów podyplomowych Zarządzanie Oświatą.

W latach 2007 – 2010 prowadziła w angielskim Bedford przedszkole dla dzieci z rodzin o różnym podłożu kulturowym i etnicznym, także dla dzieci polskich emigrantów. Członek NCMA (National Childminding Association).

Po powrocie z Anglii w 2011 roku założyła w Poznaniu niepubliczny żłobek. Obecnie jest organem prowadzącym Niepubliczne Żłobki „Bajkowa Akademia Smyka” oraz „Niepubliczne Przedszkole Dalton” w Poznaniu. Twórcza, a także właściciel marki szkoleniowej – KCS (Kreatywne Centrum Szkoleniowe). Od 2008 roku Przedsiębiorca działający w branży edukacyjno-oświatowej, trener i szkoleniowiec kursów nadających uprawnienia do pracy w żłobkach.

Od 2014 roku współtwórcza i członek Stowarzyszenia Żłobków Niepublicznych ProRodzina. Od 2023 roku członek ZNP (Związek Nauczycielstwa Polskiego) oraz członek OMEP (Polski Komitet Światowej Organizacji Wychowania Przedszkolnego).

dr **Grażyna Rura**

Emerytowany st. wykładowca na Wydziale Studiów Edukacyjnych UAM w Poznaniu. Metodyk edukacji wczesnoszkolnej oraz logopeda i pedagog terapeuta w Niepublicznym Przedszkolu Dalton w Poznaniu. Trener i szkoleniowiec kursów nadających uprawnienia do pracy w żłobkach dla Urzędu Pracy w Poznaniu. Prowadzi szkolenia dla rad pedagogicznych w zakresie wdrażania w przedszkolach i żłobkach zapisów Standardów ochrony małoletnich.

Twórcza, a także współtwórcza szesnastu publikacji naukowych na uczelniach wyższych.

**Daltoński przedszkolak jest świadomy
swojego ciała – realizacja zapisów
Standardów ochrony małych dzieci**

23.11.2024

10:00 – 13:30

mgr **Agata Rajska**

Założycielka KulSkul Szkoły Językowej oraz współzałożycielka Przedszkola Niepublicznego KulSkul. Jest nauczycielem przedszkola i języka angielskiego. Posiada kwalifikacje do prowadzenia terapii ręki, zajęć TUS oraz arteterapii. Uwielbia prowadzić zajęcia sensoryczne, w tym Sensoplastykę(R) oraz jogę według programu Kidding Around Yoga (<https://kiddingaroundyoga.com/about/>). Interesuje się edukacją opartą na bezpiecznej relacji. Prowadzi warsztaty wspierające rozwiązywanie konfliktu z dziećmi i pomiędzy dziećmi (Minimediacje) dla rodziców i nauczycieli

mgr **Natalia Kusaj**

Nauczycielka przedszkola i współorganizująca kształcenie, terapeutka ręki i umiejętności społecznych. W przedszkolu prowadzi zajęcia rewalidacyjne oraz wspierające naukę czytania metodą sylabową. Tworzy filmy relacjonujące życie przedszkola, współtworzy media społecznościowe. Na co dzień fanka edukacji daltońskiej. Ma supermoc nawiązywania bezpiecznych relacji ze swoimi podopiecznymi. Prywatnie mama dwóch chłopców i właścicielka własnego biznesu.

Plan Daltoński w grupie neuroróżnorodnej

Podczas pierwszej części warsztatu, na podstawie krótkiego studium przypadku, pokażemy w jaki sposób wykorzystać specyficzne zainteresowania dziecka do stworzenia zadań tygodniowych. Pokażemy też jak stworzyć kąciki, aby dać wszystkim szansę na bezpieczną i stymulującą zabawę. W drugiej części natomiast uczestnicy będą mogli samodzielnie spróbować zaplanować aktywności z wykorzystaniem wiedzy o preferencjach dziecka.

23.11.2024

10:00 – 13:30

mgr **Kamila Jakimowicz**

Konsultantka Polskiego Stowarzyszenia Dalton, mediatorka dziecięca, tłumaczka oraz właścicielka Przedszkola Daltońskiego Akademia Junior w Koninie. Prowadzi szkolenia dla nauczycieli, pedagogów i rodziców, jak towarzyszyć dzieciom w konflikcie.

Prywatnie jest mamą piętki dzieci, psa i kota oraz zagorzałą fanką horrorów.

Laboratoryjny Plan Daltoński oczami Evelyn Dewey

W swoim wystąpieniu zaprezentuje książkę Evelyn Dewey „Laboratoryjny Plan Daltoński”, którą miała zaszczyt tłumaczyć. Podzieli się refleksją, co ją w tej książce zachwycało i dlaczego warto ją mieć na swojej półce.

22.11.2024

13:40 – 13:55

mgr **Agata Juljańska**

Entuzjastka i praktyk zasady „nauki przez zabawę”. Uważa, że uczeń najłatwiej przyswaja wiedzę, gdy nie ma świadomości bycia nauczonym. W swojej pracy podąża za uczniem, za jego potrzebami i zainteresowaniami. Traktuje ucznia, jako partnera, współtwórcę i świadomego konstruktora procesu edukacyjnego. Ten zamysł idealnie wpisuje się w założenia pedagogiki Planu Daltońskiego, której jest praktykiem i propagatorem. Konsultantka i członek Zarządu Polskiego Stowarzyszenia Dalton. Przygotowuje i prowadzi szkolenia, szerząc ideę Helen Parkhurst.

Praca sprawia jej ogromną radość, jest jej pasją i czymś, co najbardziej lubi robić. Radość uczniów, ich zaangażowanie i chęć wspólnego podejmowania wyzwań jest dla niej największą nagrodą. Odpoczywa przygotowując zajęcia, tworząc gry, projektując karty pracy, czy pisząc wierszyki. Pracuje z sercem, satysfakcją i poczuciem spełnienia.

Rola koordynatora daltońskiego w rozwoju placówki

Teoretyczno-praktyczny warsztat dla koordynatorów Planu Daltońskiego. Uczestnicy poznają rolę i zakres obowiązków koordynatora. Opracują na warsztacie harmonogram wprowadzania rozwiązań oraz kartę obserwacji zajęć z uwzględnieniem realizacji filarów Planu Daltońskiego. Dowiedzą się jak wprowadzić w ideę nowego nauczyciela i jak go zadaniować. Określą plusy i minusy zmienności i stałości roli koordynatora.

23.11.2024

10:00 – 13:30

mgr **Anna Wróbel**

Wieloletni dyrektor przedszkola, twórczyni edukacyjnych projektów krajowych i międzynarodowych. Od 2008 roku prezes Polskiego Komitetu Światowej Organizacji Wychowania Przedszkolnego OMEP. Inicjatorka i współzałożycielka Polskiego Stowarzyszenia Dalton, wiceprezes oraz konsultant Polskiego Stowarzyszenia Dalton. Dyrektor Przedszkola nr 31 im. Zdzisława Witwickiego w Warszawie posiadającego międzynarodowy certyfikat International Dalton School. Członek Kolegium redakcyjnego „Dyrektora Szkoły” wydawnictwa Wolters Kluwer. Jako lider przywództwa edukacyjnego wspiera rozwój coachingu w edukacji. Laureatka Medalu Komisji Edukacji Narodowej. Zanim jej przedszkole stało się wiodącą placówką daltońską, przeszła długą drogę zmiany ze swoją radą pedagogiczną. Dlatego też chce się dzielić swoim doświadczeniem i promować Plan Daltoński jako sposób na zmianę w edukacji.

mgr **Katarzyna Dryjas**

Dyrektor Przedszkola Publicznego nr 16 w Ostrowcu Świętokrzyskim posiadającego międzynarodowy certyfikat International Dalton School. Współzałożycielka i Prezes Polskiego Stowarzyszenia Dalton. Autorka licznych artykułów dotyczących edukacji daltońskiej, publikowanych w czasopismach m.in.: Wychowanie w Przedszkolu, Bliżej Przedszkola, Przedszkolne ABC, Meritum, Plan daltoński- wiedza i praktyka, Wczesna Edukacja – poradnik dyrektora przedszkola i szkoły. Konsultant PSD, edukator, pracownik dydaktyczny Wyższej Szkoły Biznesu i Przedsiębiorczości w Ostrowcu Świętokrzyskim, Wyższej Szkoły Humanistyczno- Przyrodniczej w Sandomierzu oraz Centrum Doskonalenia Kadr Oświatowych w Starachowicach (w latach 2008-2013).

Kącik Dyrektora – czyli praca dyrektora z perspektywy Planu Daltońskiego

Rola Dyrektora szkoły/przedszkola jest niezwykle wymagająca, szczególnie wtedy kiedy robimy coś niestandardowego, innowacyjnego. Podczas warsztatu przedstawimy m.in. różne możliwości w zakresie dokumentowania, prowadzenia nadzoru pedagogicznego z uwzględnieniem realizacji w placówce edukacji daltońskiej. Warsztat będzie także okazją do dyskusji na temat różnych problemów z jakimi mierzą się dyrektorzy w placówkach daltońskich.

23.11.2024

10:00 – 13:30

mgr **Kamila Szymańska**

Nauczycielka edukacji wczesnoszkolnej oraz konsultantka Polskiego Stowarzyszenia Dalton. W swojej codziennej pracy w szkole stara się łączyć rozwiązania i wartości Planu Daltońskiego z podejściem demokratycznym, w którym uczeń ma wolność wyboru oraz możliwość decydowania o kierunkach rozwoju. Swoją pracę ceni za możliwość towarzyszenia młodym ludziom w rozwoju i nabywaniu nowych umiejętności. Plan Daltoński pozwala jej obserwować ten proces z perspektywy trenera a nie lidera. Budowanie takiej relacji traktuje również jako okazję do samorozwoju i poznania siebie.

Moc społeczności – o budowaniu zaangażowania w młodszych grupach szkolnych

Szkola to miejsce, w którym na co dzień budujemy społeczność dzieci i dorosłych. Wspólnie funkcjonujemy w obszarze określonych praw, zadań i obowiązków. Zaangażowanie, samodzielność i odpowiedzialność dzieci to obszar działań łączący Plan Daltoński z Pedagogiką Janusza Korczaka. W obu przypadkach dziecko postrzegane jest jako równoprawny członek społeczności szkolnej, gotowy do podejmowania odpowiedzialnych decyzji, samostanowiący o podejmowanych działaniach i obowiązkach. Podczas warsztatów prelegentka podzieli się przykładami i pomysłami na to jak angażować dzieci w budowanie społeczności szkolnej, w jaki sposób dzielić się z nimi odpowiedzialnością i decyzywnością oraz o efekcie jaki ta decyzywność i wpływ mają na funkcjonowanie naszej społeczności.

23.11.2024

10:00 – 13:30

XIII Międzynarodowa Daltońska Konferencja Naukowo-Implementacyjna

22 – 23 listopada 2024

Plan Daltoński narzędziem realizacji praw Dziecka

22 listopada

Sesja plenarna

(Sesja plenarna odbywa się w formule hybrydowej: stacjonarnie oraz online)

Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej
ul. Szczęśliwicka 40, Warszawa
Aula D 4061

11:30 – 12:00

Rejestracja uczestników

(wybierając formułę online czas na logowanie się na platformie konferencyjnej)

12:00 – 12:10

Otwarcie konferencji

prof. dr hab. Anna Odrowąż-Coates APS w Warszawie; dr hab. Renata Michalak prof. UAM w Poznaniu; Katarzyna Dryjas Polskie Stowarzyszenie Dalton

12:10 – 12:25

Wprowadzenie w tematykę Konferencji

dr hab. Renata Michalak prof. UAM w Poznaniu

12:25 – 12:50

**„Społeczna odpowiedzialność uczelni w drodze do realizacji
praw dziecka” z okazji 35-lecia Konwencji o Prawach
Dziecka i 20-lecia Katedry UNESCO im. Janusza Korczaka**

prof.dr hab. Anna Odrowąż-Coates APS w Warszawie

12:50 – 13:15

Konstruktywistyczne przestrzenie edukacji

dr hab. Anna Perkowska-Klejman, prof. APS w Warszawie

13:15 – 13:40

Dobrostan w szkole: Jak wspierać dzieci w trudnych czasach?

prof. dr hab. Joanna Madalińska-Michalak, Uniwersytet Warszawski

13:40 – 13:55

Laboratoryjny Plan Daltoński oczami Evelyn Dewey

Kamila Jakimowicz, PSD

13:55 – 14:40

Przerwa obiadowa

14:40 – 15:05

**„JA+TY=MY”, czyli o współpracy środowisk na rzecz ochrony
praw dziecka**

dr Anna Rybińska, UAM w Poznaniu

15:05 – 15:50

Nie zapomnij o dziecku jeśli chcesz ulepszyć świat

Hans Wenke, Wenke Perspectief Niderlandy (wykład w j.angielskim – tłumaczony)

15:50 – 16:35

Szkoła Daltońska jako miejsce efektywnej edukacji

Angele Selhorst, Alida Kraak – Przedstawiciele Szkoły Daltońskiej Floriant Niderlandy/ Meerwerf Basisscholen Floriant (wykład w j.angielskim – tłumaczony)

16:35 – 17:05

Przerwa kawowa

17:05 – 17:30

**Dziecko oczami Helen Parkhurst. Wizja dziecka
w perspektywie twórczyni Planu Daltońskiego**

Marta Kwella, Uniwersytet Łódzki, PSD

17:30 – 18:00

Niespodzianka

18:00 – 18:30

Loteria z nagrodami

Wręczenie certyfikatów placówek daltońskich

**Wręczenie nagród: Laur Mistrza Edukacji Daltońskiej,
Dalton Menager**

18:30

Zakończenie konferencji

23 listopada

Wizyty studyjne

10:00 – 13:30

Rejestracja uczestników w przedszkolach 9:30 – 10:00

(W ramach wizyt odbędą się także warsztaty, na miejscu będzie można dokonać wyboru. Każdy warsztat będzie powtórzony, więc będzie możliwość udziału w tym dniu w wizycie studyjnej i 2 warsztatach)

**Przedszkole nr 31 im. Zdzisława Witwickiego
ul. Krucza 19, Warszawa**

Warsztaty:

**Kącik Dyrektora- czyli praca dyrektora z perspektywy
Planu Daltońskiego**

Anna Wróbel, Katarzyna Dryjas, PS Dalton

**Moc społeczności – o budowaniu zaangażowania
w młodszych grupach szkolnych**

Kamila Szymańska, PS Dalton

Reggio Emilia w szkole daltońskiej

Alida Kraak, Meerwerf Basisscholen Floriant, Niderlandy

Rola koordynatora daltońskiego w rozwoju placówki

Agata Juljańska, PS Dalton

10:00 – 13:30

**Przedszkole nr 59
ul. Pruszkowska 10, Warszawa**

Warsztaty:

**Mam prawo do szacunku, zrozumienia, równego traktowania,
aktywności i zabawy w atmosferze współpracy**

Katarzyna Małek, PS Dalton

Plan Daltoński w grupie neuroróżnorodnej

Agata Rajska, Natalia Kusaj, Przedszkole Niepubliczne KulSkul

Daltoński przedszkolak jest świadomy swojego ciała – realizacja zapisów standardów ochrony małych dzieci

dr Grażyna Rura, Agnieszka Ziembora, Dalton Niepubliczne Przedszkole

Dobre praktyki szkoły daltońskiej w Austrii

Bernhard Schermaier, Mittelschule 6 Wels Internationale Daltonschule, Austri

(Dojazd do placówek we własnym zakresie)

Komitet Naukowy

Przewodnicząca: dr hab. Renata Michalak prof. Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu
prof. dr hab. Anna Odrowąż-Coates APS w Warszawie
prof. dr hab. Joanna Madalińska-Michalak Uniwersytet Warszawski
dr hab. Anna Perkowski-Klejman, prof. APS w Warszawie
dr hab. Błażej Kmiecik, prof. APS w Warszawie
dr hab. Danuta Uryga, prof. APS w Warszawie
dr hab. Jacek Gralewski, prof. APS w Warszawie
dr hab. Agnieszka Olechowska, prof. APS w Warszawie

Komitet Organizacyjny

Przewodnicząca: mgr Katarzyna Dryjas, Polskie Stowarzyszenie Dalton
prof. dr hab. Anna Odrowąż-Coates APS w Warszawie
dr hab. Renata Michalak prof. Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu
mgr Anna Wróbel, Polskie Stowarzyszenie Dalton
mgr Elżbieta Misiorna, Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu
dr Krystyna Heland-Kurzak APS w Warszawie
dr Anna Górka-Strzałkowska APS w Warszawie
dr Ewa Lewandowska APS w Warszawie
dr Cecilia Maria Zsögön APS (Katedra UNESCO) w Warszawie
mgr Agata Juljańska, Polskie Stowarzyszenie Dalton
mgr Katarzyna Małek, Polskie Stowarzyszenie Dalton
mgr Kamila Szymańska, Polskie Stowarzyszenie Dalton
mgr Joanna Płatek, Przedszkole nr 59 w Warszawie

Organizatorzy

Polskie Stowarzyszenie Dalton
Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie
Katedra UNESCO im. Janusza Korczaka
Zakład Podstaw Wychowania i Opieki Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Partnerzy strategiczni

Polski Komitet Światowej Organizacji Wychowania Przedszkolnego PK OMEP

Polskie Stowarzyszenia im. Janusza Korczaka

Polskie Stowarzyszenie
im. Janusza Korczaka
„Nie wolno zostawić świata, jakim jest”

Wolters Kluwer

Wolters Kluwer

Dyrektor Szkoły

13th International Dalton Scientific and Implementation Conference

22 – 23 November 2024

The Dalton Plan as a Tool for Advancing Children's Rights

22 listopada

Plenary Session

(The plenary session will be held in hybrid format, both in-person and online)

Maria Grzegorzewska University
ul. Szczęśliwicka 40, Warszawa
Room D 4061

11:30 – 12:00

Registration of participants

(for online participants: this is the time to log in to the conference platform)

12:00 – 12:10

Opening of the conference

prof. dr hab. Anna Odrowąż-Coates, Maria Grzegorzewska University in Warsaw; prof. dr hab. Renata Michalak, Adam Mickiewicz University in Poznań; Katarzyna Dryjas, the Polish Dalton Association

12:10 – 12:25

Overview of the Conference theme

prof. dr hab. Renata Michalak, Adam Mickiewicz University in Poznań

12:25 – 12:50

'The University's Social Responsibility in Advancing Children's Rights' – to mark the 35th anniversary of the Convention on the Rights of the Child, and the 20th anniversary of the founding of the Janusz Korczak UNESCO Chair

prof. dr hab. Anna Odrowąż-Coates, Maria Grzegorzewska University in Warsaw

12:50 – 13:15

Constructivist learning environments

prof. dr hab. Anna Perkowska-Klejman, Maria Grzegorzewska University in Warsaw

13:15 – 13:40

Well-being at school: supporting children through challenging times

prof. dr hab. Joanna Madalińska-Michalak, University of Warsaw

13:40 – 13:55

Dalton Laboratory Plan as envisaged by Evelyn Dewey

Kamila Jakimowicz, the Polish Dalton Association

13:55 – 14:40

Lunch break

14:40 – 15:05

‘ME+YOU=US’: on collaboration between organizations protecting children’s rights

Anna Rybińska, PhD, Adam Mickiewicz University in Poznań

15:05 – 15:50

If you want to make the world better, remember to prioritize children

Hans Wenke, Wenke Perspectief, Netherlands (lecture in English with simultaneous translation into Polish)

15:50 – 16:35

The Dalton School: A Place for Effective Learning

Angele Selhorst, Alida Kraak, representing a Dalton School Meerwerf Basisscholen Floriant, Netherlands (lecture in English with simultaneous translation into Polish)

16:35 – 17:05

Coffee break

17:05 – 17:30

Helen Parkhurst’s Perspective on the Child. The child’s place according to the author of the Dalton Plan

Marta Kwella, University of Łódź, the Polish Dalton Association

17:30 – 18:00

Surprise

18:00 – 18:30

Prize draw

Awarding Dalton Institution Certificates

Award ceremony: Laurel Award for Mastery in Dalton Education, Dalton Manager Award

18:30

Closing of Day 1 of the Conference

24 listopada

Study visits

10:00 – 13:30

Participant registration in kindergartens 9:30 – 10:00

(The study visits include a selection of workshops; participants can choose which workshop to attend. With each workshop offered twice, the participants will have the chance to take part in a study visit and attend two different workshops)

Zdzisław Witwicki Kindergarten No. 31
ul. Krucza 19, Warszawa

Workshops:

Kindergarten Director's Corner, or a director's work from the Dalton Plan perspective

Anna Wróbel, Katarzyna Dryjas

The power of community: building engagement in younger student groups

Kamila Szymańska

Reggio Emilia Approach in the Dalton School

Alida Kraak, Meerwerf Basisscholen Floriant, Netherlands

The role of the Dalton Coordinator in kindergarten development

Agata Juljańska, PS Dalton

10:00 – 13:30

Kindergarten No. 59
ul. Pruszkowska 10, Warszawa

Workshops:

I have the right to respect, understanding, equal treatment, engaging activities, and fun in a cooperative environment

Katarzyna Małek

The Dalton Plan in a neurodiverse group

Agata Rajska, Natalia Kusaj

A Dalton preschooler is aware of their body – an implementation of standards for the protection of minors

Grażyna Rura, PhD, Agnieszka Ziembora

Best Practices of Dalton Schools in Austria

Bernhard Schermaier, Mittelschule 6 Wels Internationale Daltonschule, Austria

(Please arrange your own transportation to the kindergartens)

Scientific Board

Chair: prof. dr hab. Renata Michalak, Adam Mickiewicz University in Poznań
prof. dr hab. Anna Odrowąż-Coates, Maria Grzegorzewska University in Warsaw
prof. dr hab. Joanna Madalińska-Michalak, University of Warsaw
prof. dr hab. Anna Perkowska-Klejman, Maria Grzegorzewska University in Warsaw
prof. dr hab. Błażej Kmiecik, Maria Grzegorzewska University in Warsaw
prof. dr hab. Danuta Uryga, Maria Grzegorzewska University in Warsaw
prof. dr hab. Jacek Gralewski, Maria Grzegorzewska University in Warsaw
prf. dr hab. Agnieszka Olechowska, Maria Grzegorzewska University in Warsaw

Organizing Committee

Chair: Katarzyna Dryjas, MA, Polish Dalton Association
prof. dr hab. Anna Odrowąż-Coates, Maria Grzegorzewska University in Warsaw
prof. dr hab. Renata Michalak, Adam Mickiewicz University in Poznań
Anna Wróbel, MA, Polish Dalton Association
Elżbieta Misiorna, MA, Adam Mickiewicz University in Poznań
Krystyna Heland-Kurzak, PhD, Maria Grzegorzewska University in Warsaw
Anna Górka-Strzałkowska, PhD, Maria Grzegorzewska University in Warsaw
Ewa Lewandowska, PhD, Maria Grzegorzewska University in Warsaw
Cecilia Maria Zsögön, PhD, Maria Grzegorzewska University in Warsaw (UNESCO Chair)
Agata Juljańska, MA, Polish Dalton Association
Katarzyna Małek, MA, Polish Dalton Association
Kamila Szymańska, MA, Polish Dalton Association
Joanna Płatek, MA, Kindergarten No. 59 in Warsaw

Organizers:

Polish Dalton Association
Maria Grzegorzewska University in Warsaw
UNESCO Chair of Janusz Korczak
Department of Education and Care Fundamentals, Adam Mickiewicz University in Poznań,

Strategic Partners

Polish Committee of the World Organization for Early Childhood Education (PK OMEP)

Janusz Korczak Associations in Poland

Polskie Stowarzyszenie
im. Janusza Korczaka
„Nie wolno zostawić świata, jakim jest”

Wolters Kluwer

Wolters Kluwer

‘Dyrektor Szkoły’ monthly magazine

PARTNERZY STRATEGICZNI

